tiniškai 60–70 cm gylyje. Vėliau vykdant žvalgymus, šioje vietoje fiksuoti vien XIX–XX a. kultūriniai sluoksniai.

Centrinėje suprojektuoto elektros kabelio tranšėjos dalyje tirtuose šurfuose 3–5, po 25–30 cm storio XX a. II pusės sluoksniu rastas miesteliams būdingas 40–50 cm storio kultūrinis sluoksnis, kuris pagal aptiktus radinius datuojamas XVII–XVIII a. Po juo šurfuose rastas įžemis – rudas labai kietas molis. Vėliau šių šurfų ribose iki įžemio atlikti detalieji tyrimai, kurių metu iki įžemio ištirta 72x1 m dydžio atkarpa (perkasos 1–5). Perkasose aptiktos XIX–XX a. datuojamos struktūros: pamatai, grindiniai bei perkasimai, o žemiau tirtas iki 50 cm storio pilko smėlingo juodžemio sluoksnis su XVII–XIX a. datuojamais radiniais: statybine bei buitine keramika. Iš viso aptikta bei UkK perduota 730 XVII–XVIII a. archeologinių radinių. Minėto laikotarpio struktūrų nerasta.

The Investigations in Ukmergė

In 2015, investigations were conducted along a roughly 324 m long planned power cable route in Kęstučio Square, Pilies Street, and Pakalnės Street in Ukmergė (Fig. 1). Five 2 x 1 m test pits and, in a 72 x 1 m segment, five trenches were excavated. A cultural layer, up to 35 cm thick, with 17th–19th-century finds was discovered.

VILNIUS

Diana Antropikaitė

Didžioji gatvė 32

2015 m. buvusio jėzuitų vienuolyno teritorijoje vykdyti detalieji tyrimai ir žvalgymai. Darbai atlikti vienuolyno P kieme, kur buvo numatyta įrengti požeminius statinius.

XVI a. pabaigoje, prieš pradedant statyti Šv. Kazimiero bažnyčios ir vienuolyno pastatus, čia buvo viena prestižinių miesto posesijų, tankiai užstatyta turtingų miestiečių namais. Lietuvos jėzuitų viceprovincijos vyresnysis Paulius Bokša 1601–1605 m. supirko miestiečių sklypus būsimoms statyboms. Pradėta steigti atskira nuo Lenkijos Lietuvos jėzuitų provincija. Tam apie 1590 m. imta rūpintis profesų namų įkūrimu. Juose gyvendavo visą jėzuitų ugdymą baigę ir paskutiniuosius iškilmingus įžadus (lot. *professio*) davę vienuoliai (Markauskaitė N., *Laiškai bičiuliams*, 2004, nr. 1). Profesų namai ir bažnyčia turėjo būti statomi vienu metu. Jie pastatyti 1616 m., tačiau bažnyčios įrengimas šiek tiek užsitęsė. 1635 m. liepos 22 d. Vilniaus vyskupas Abraomas Vaina iškilmingai konsekravo Šv. Kazimiero bažnyčią.

XVIII a. 3-iojo dešimtmečio Vilniaus plane šioje teritorijoje matomi visi iki mūsų dienų išlikę jėzuitų vienuolyno ansamblio pastatai: Šv. Kazimiero bažnyčia, profesų namas bei arklidžių su ratine pastatas dabartinių Šv. Kazimiero ir Augustijonų gatvių kampe. Nuo 1773 m. popiežiaus dekretu uždarius Jėzaus draugiją, jėzuitams priklausę pastatai, tarp jų ir Šv. Kazimiero bažnyčia, atiteko kitoms vienuolijoms. 1795 m. Lietuvai tapus carinės Rusijos dalimi, 1832 m. bažnyčia tapo stačiatikių soboru ir du kartus buvo

1 pav. Situacijos planas: 1 – 2015 m. tirtas plotas; 2 – grindinys; 3 – mūrai. D. Antropikaitės brėž.

Fig. 1. Situation plan: 1 – area excavated in 2015; 2 – paving; 3 – masonry walls

rekonstruota. Su sklypo savininkų kaita siejami ir užstatymo pokyčiai tiriamame kieme. Remiantis kartografiniais duomenimis, XVIII a. pabaigoje sklypas priskirtas 39 posesijai. Nuo XVIII a. II pusės iki XIX pradžios sklypo P dalyje, nuo Šv. Kazimiero gatvės, pastatytas nedidelis stačiakampis mūrinis pastatas, kuris nugriautas XIX a. I pusėje. Vėliau, iki XIX a. vidurio, prie buvusių arklidžių pastato V sienos, dabartinio įvažiavimo į kiemą vietoje, pastatytas kitas statinys. Nuo XIX a. vidurio statybos vienuolyno kieme suintensyvėjo. Iki XX a. I pusės kiemas jau tankiai užstatytas, tačiau šie XIX–XX a. pastatai nugriauti iki XX a. II pusės. Tarybiniu laikotarpiu nuo Šv. Kazimiero gatvės suformuota mūrinė tvora, o kiemo centrinėje dalyje įrengtas didelis požeminis garažas.

Vienuolyno P kiemas tyrinėtas nuo 1993 m. Tuomet buvusių arklidžių pastate vykdyti žvalgomieji tyrimai, ištirtas 32 m^2 plotas (*LIIR*, f. 1, b. 2158). Išskirti 6 kultūrinio sluoksnio horizontai, kurie pagal rastą keramiką datuoti XIV a. II puse – XVII a. pradžia. Surastas statinio (krosnies?) mūro fragmentas, rištas moliu, datuojamas XVI a. II puse.

1995 m. tyrimų ir žvalgymų metu šiame kieme rasta XV–XVI a. statinių liekanų, kiemo Š dalyje aptikti XIX a. pamatai (*LIIR*, f. 1, b. 2487). Nustatyta, jog teritorija buvo apgyvendinta jau XV a. 1996 m. tyrimų metu kiemo PV dalyje atidengti XIX a. pastato pamatai (*LIIR*, f. 1, b. 2735). Žemiau šių pamatų, po 1,6–2 m storio vėlyvais piltiniais sluoksniais aptiktas nesuardytas sluoksnis. Po juo, apie 2,7 m gylyje aptikta spėjamos spalvotų metalų liejimo krosnies liekanų. Į R nuo jos atidengtas akmenų grindinys. Prie XIX a. pamatų pastebėtas taip pat ankstyvesnio moliu rišto mūro fragmentas.

2012 m. palei kiemo profesų namų Š ir V (nuo bažnyčios) sieną bei prie buvusio vienuolyno arklidžių vykdyti žvalgymai ir detalieji tyrimai (*ATL 2012 metais*, V., 2013, p. 456–457). Ištirtas bendras 254 m^2 plotas, aptiktas 1,2–2,8 m storio XVI a. pabaigos – XX a. kultūrinis sluoksnis. Didžiojoje plotų dalyje fiksuoti vėlesnių žemės kasimo darbų metu sunaikinti XVIII–

XIX a. sluoksniai. Ties buvusių arklidžių pastato PV kampu išlikę XIX a. I pusės priestato pamatai. Tyrimų metu surasta per 2000 daugiausia XVI–XVII a. buitinės ir statybinės keramikos radinių. Paminėtinas XV a. gotikinio koklio fragmentas bei XVI a. renesansinio koklio fragmentai.

2015 m. kiemo teritorijoje ištirtos 2 perkasos, žvalgytos 2 tranšėjos (1 pav.). ***Perkasa 1***, apie 221 m^2 ploto, tirta kiemo PV dalyje ir iš dalies patenka į 1996 m. V. Daminaičio tyrimų plotą. Ją iš R ribojo esamas požeminis garažas, iš P – XX a. mūrinė tvora nuo Šv. Kazimiero gatvės, iš V – profesų namo V korpusas.

Didžiojoje perkasos dalyje iki 1–1,5 m gylio, arba iki įžemio, sluoksnis suardytas ankstesnių žemės kasimo ar statybų metu. Atidengtos XIX a. pastato pamatų liekanos, kurios aptiktos dar 1996 m. Tuo metu prieš statant požeminį garažą didžioji šio pastato pamatų dalis nugriauta, 2015 m. tyrimų metu fiksuoti tik pastato V sienos pamatai. Jie suformuoti iš akmenų bei rausvos, gelsvos spalvos plytų ir jų nuolaužų, rištų kietu balsvu kalkių skiediniu. Pamatai iki 1,1 m pločio, apie 1 m aukščio. Pamato apačia pasiekta apie 1,3 m gylyje nuo esamo paviršiaus. Šio statinio P sienos pamatas išlikęs po dabartine silikatinių plytų tvora, ribojančia kiemą nuo Šv. Kazimiero gatvės.

Į R nuo jų po piltiniais XX a. sluoksniais, apie 2,7 m gylyje po mediniu skydu dar kartą atidengta pusiau apskrita plytų konstrukcija, t. y. spėjamos spalvotų metalų liejimo krosnies liekanos (2–4 pav.), aptiktos 1996 m. Krosnies

2 pav. Perkasa 1, krosnies liekanos iš Š. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 2. Trench 1, the furnace remains, as seen from the N

3 pav. Perkasa 1, krosnies liekanos iš R. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 3. Trench 1, the furnace remains, as seen from the E

aplinkoje, 2,8 m gylyje, po XX a. piltiniu gruntu vietomis atsidengė įžemis, gelsvas smėlis. Įžemyje fiksuotos duobės bei kultūrinio sluoksnio liekanos (duobės V–VII), neištirtos ankstesnių tyrimų metu. Po XIX a. pamatais M1 V ir P pjūvyje stebėtas nesuardytas kultūrinis sluoksnis. Pjūviuose vietomis fiksuotas pirminis paviršius, virš jo susiformavę tamsiai pilkos spalvos sluoksniai su degėsiais, moliu, griuvenomis bei piltiniai smėlingi sluoksniai. Sluoksniai XVII–XVIII a. perkasti duobių. Neperkastose vietose įžemis fiksuotas apie 2,5 m gylyje nuo esamo paviršiaus.

Krosnies liekanos – tai pusiau apskrita konstrukcija, suformuota iš rausvų 26x12x7 cm dydžio plytų. Konstrukcija yra (arba išlikusi) tik vienos plytos storio. Krosnies Š dalyje ant plytų eilės buvusios dar 4 plytos, galbūt antros plytų eilės liekanos. Plytos rištos rausvu moliu, viena prie kitos glaustos ilgosiomis kraštinėmis. Kai kurios plytos išdegtos specialiai šiai konstrukcijai įrengti. Jos ne stačiakampės, o vienu

4 pav. Perkasa 1, krosnis ir XVIII a. grindinio liekanos iš Š. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 4. Trench 1, the furnace and the remains of 18th-century paving, as seen from the N

siaurėjančiu galu, kad iš jų būtų lengviau suformuoti apskritimą. Bendras krosnies dydis – 2,3x1,4 m, konstrukcijos lankas 60 cm pločio. Tarp plytų suformuoti 3 tarpai, einantys nuo krosnies vidinės dalies į išorę. Jų plotis ties vidine dalimi – 6–10 cm, ties krosnies išorine kraštine – 16–20 cm. Šiuose tarpuose buvo tamsiai pilko su moliu maišyto grunto, degėsių. Tai gali būti oro padavimo angos, ortakiai. Plytų šonai ortakių viduje vietomis aprūkę. Tačiau abejonių kelia ortakių vieta ties pačia žemiausia krosnies dalimi. Jei tai buvo ortakiai, ties jais turėjo būti krosnies aplinkos paviršius.

Prie krosnies nuo maždaug 2,8 m gylio glūdi 15–20 cm storio tamsiai pilkas sluoksnis su smėlio ir molio priemaišomis, smulkiomis retomis rausvų plytų nuoskalomis. Jis susiformavęs ant įžemio. Sluoksnyje prie pat krosnies buvo kieto tamsiai rudos spalvos molio. Tamsiai pilkame sluoksnyje į V ir R nuo krosnies, 40–60 cm atstumu nuo jos, buvo pavienių 26x20; 26x24 cm dydžio riedulių. Šiame horizonte rasta neglazūruotų aprūkusių / apdegusių indų bei žalios ir gelsvos glazūros indų fragmentų, Kielcų keramikos. Keramiką reikėtų priskirti XVI a. pabaigai – XVII a. pradžiai. Vienas puodo fragmentas puoštas horizontaliomis linijomis. Iš statybinės keramikos rasta žalios glazūros koklių su treliažo motyvu, polichrominių koklių fragmentų. Aptikta smulkių žalvario gabalėlių, žalvarinio apkalėlio fragmentas, šratas su ausele, stiklinės taurelės kojelė, gyvūnų kaulų. Krosnies viduje susiformavęs maišytas tamsiai pilkas sluoksnis. Jame pasitaiko degėsių, „žalio“, pilkos spalvos molio gabaliukų. Daugiau šio molio gabaliukų buvo apatinėje sluoksnio dalyje, ties konstrukcijos apačia.

Po krosnimi glūdi analogiškas kaip aplinka tamsiai pilkas sluoksnis su smėlio ir pilko molio priemaišomis. Sluoksnis maždaug 15–20 cm storio, įgilintas į įžemį. Jame rasta rausvų plytų nuoskalų, XVI a. pabaigos – XVII a. pradžios plokštinio koklio su augaliniais motyvais (vaza su gėlėmis?) fragmentas. Taigi, prieš dvidešimtmetį aptiktas krosnies liekanas reikėtų datuoti XVII a. Krosnį reikėtų sieti su XVII a. I pusėje vykusiomis vienuolyno statybomis. Statybų vietoje galėjo būti įkurtos dirbtuvės. Sluoksnyje prie krosnies rasti metalo (vario?) lydinių fragmentai galėtų patvirtinti spalvotų metalų lydymo krosnies hipotezę.

Į V ir P nuo krosnies fiksuotos į įžemį įgilintos duobės. Jos užpildytos tamsiai pilku gruntu su moliu, degėsiais, smėlingo grunto tarpsluoksniais. Jose rasta neglazūruotų apdegusių ir aprūkusių indų fragmentų, ruda ir žalia glazūra degtų šukių, keletas puodų, puoštų horizontaliomis bangelėmis, fragmentų (XV a. II pusė?). Taip pat grunte buvo rausvos spalvos plytų nuoskalų, balsvų tinko bei apdegusio molio gabaliukų, smulkių gyvūnų kaulų fragmentų, kurių dalis apdegę. Šias duobes galima būtų sieti su krosnies naudojimo laiku, tačiau darant prielaidą, kad tuo metu paviršius buvęs ties krosnies ortakiais, tarp jų ir minėtų duobių įkasimo paviršiaus yra apie 70–90 cm aukščio skirtumas. Taigi, duobės galėjo būti suformuotos vėliau, nei naudota krosnis (arba krosnis buvo įgilinta).

Į R nuo krosnies, apie 40 cm žemiau jos lygio, po piltiniu gruntu atidengtas jau 1996 m. aptikto grindinio fragmentas (4 pav.). Jis 1,9x1,5 m dydžio, klotas ant įžemio. Didesni akmenys kraštuose žymi grindinio V ir Š ribas. Jo V kraštinė yra apie 20 cm nuo krosnies liekanų. 1996 m. tyrimų metu sluoksnyje virš grindinio aptikta XVII–XIX a. radinių. Šis faktas ir fiksuotos grindinio V ir Š kraštinės leidžia manyti, kad tai galėjo būti XVIII a. statinio rūsio grindys. Šioje kiemo dalyje XVIII–XIX a.

5 pav. Perkasa 1, statinio M3 liekanos iš ŠV. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 5. Trench 1, the remains of structure M3, as seen from the NW

6 pav. Perkasa 1, statinio M3 liekanos iš R. D. Antropikaitės nuotr.

Fig. 6. Trench 1, the remains of structure M3, as seen from the E

buvo mūrinis pastatas. Prie krosnies liekanų, žemiau grindinio ir tamsiai pilko sluoksnio, glūdinčio krosnies lygyje, įžemyje aptikta 14 stulpaviečių. Jas galima būtų sieti su krosnies aplinkoje buvusia medine konstrukcija (pastogė?). Dar 3 stulpavietės aptiktos žemiau pačios krosnies.

Į V nuo XIX a. pamatų perkasoje 1 aptikta XVII ir XVIII/XIX a. statinių liekanų. Prie pat XX a. mūrinės tvoros nuo 10 cm gylio atsidengė apie 2,4 m ilgio XVIII–XIX a. plytų sienos fragmentas, orientuotas ŠV–PR kryptimi (M2). Pamatas 45 cm storio, jo apačia pasiekta apie 2,4 m gylyje. Bendras sienos aukštis – apie 1,3 m. Mūrą sudaro įvairaus dydžio gelsvos ir rausvos spalvos plytos, mūrytos be tvarkos, daugiausia ilgainėmis į išorę. Sveikų plytų matmenys – 10x8x6 cm.

Po XIX a. pamatais ir į V nuo jų, ties 1,3–2 m gyliu po piltiniais sluoksniais atidengtos mūrinio statinio liekanos (M3) (5 pav.). Tai apie 6x6 m dydžio statinys su mūrinėmis pertvaromis viduje. Išorinės statinio sienos mūrytos iš rausvų plytų ir akmenų, rištų moliu. Šis statinys aptiktas dar 1996 m. Sveikų plytų ilgis – 24 cm, plotis – apie 14 cm, aukštis – apie 7 cm. Akmenys 50x32; 26x20; 22x12 cm dydžio. Mūrai apie 80 cm pločio. Jų apačia pasiekta apie 2,7–3,1 m gylyje. Pastato PR dalyje išryškėjo mūrinių pertvarų liekanos. Iš jų buvo suformuota

2x1 m dydžio patalpa. Kitaip, nei išorinės statinio sienos, šios patalpos sienos suformuotos vien iš plytų, rištų moliu. Plytos rusvos, sveikų plytų matmenys – 30x15x7 cm. Ant sienų išlikę rusvo trapaus tinko pėdsakų. Patalpos sienos mūrytos ne vienu metu.

Statinio M3 R sienoje, ties kampu su Š siena, atidengtos iš plytų suformuotos angos liekanos (6 pav.). Tai 1 m pločio vienos plytos storio skliauto konstrukcija, greičiausiai atlikusi tam tikros pralaidos funkciją. Ji orientuota R–V kryptimi, t. y. iš išorės į statinio vidų. Pralaidos aukštis – apie 80 cm, išlikęs ilgis – iki 40 cm. Iš apardytų plytų matoma, kad pralaida tęsėsi į R nuo pastato M3.

Statinio patalpų erdvė buvo užpildyta pilku molingu sluoksniu su gausiomis griuvenomis. Jame rasta XVI–XVII a. buitinės keramikos: neglazūruotų, žalios glazūros, Kielcų keramikos indų šukių. Surinkta XVI–XVII a. dengtų glazūra ir neglazūruotų plokštinių koklių fragmentų (7 pav.). Gausiausią koklių grupę sudarė žalios glazūros plokštiniai kesoniniai kokliai. Taip pat aptikta skaidraus langų stiklo sangrūdų, akmeninių sviedinių fragmentų (8, 9 pav.). Sluoksnyje buvo daug rausvų plytų fragmentų, dalis su braukomis. Tarp griuvenų rasta figūrinių, pusiau apskritų plytų ir jų fragmentų. Pastato viduje po sluoksniais su griuvenomis įžemis pasiektas apie 3,5 m gylyje. Jame fiksuotos 2 stulpavietės, užpildytos pilku molingu gruntu. Statinys M3 greičiausiai buvo nugriautas iki ar jėzuitų vienuolyno statybų metu. Jis turėjo priklausyti ankstyvesniam šios teritorijos užstatymui, kai čia buvo miestiečių sklypai. Minėta

7 pav. Koklių fragmentai iš perkasos 1. S. Vaitkevičiūtės nuotr.

Fig. 7. Stove tile fragments from trench 1

8 pav. Žirklių ir stiklinio indo fragmentas iš perkasos 1. S. Vaitkevičiūtės nuotr.

Fig. 8. The scissors and glass vessel fragment from trench 1

9 pav. Akmeninio sviedinio fragmentas iš perkasos 1. S. Vaitkevičiūtės nuotr.

Fig. 9. The stone cannonball fragment from trench 1

krosnis įrengta nugriovus šį statinį, XVII a. I pusėje statant vienuolyną.

Į V nuo aptikto statinio, po XX a. piltiniais sluoksniais, ties profesų namo V korpusu aptiktos dvi duobės. Viena iš jų, kiemo PV kampe, buvo ovalios formos, 1,5x0,8 m dydžio, iki 1,7 m gylio. Duobė užpildyta juodu durpingu bei smėlingu gruntu. Užpilde rasta XVI–XVII a. buitinės keramikos fragmentų, žaliai glazūruota vazelė, medinio tekinto dubens fragmentas, kaulinės dvipusės šukos, gyvūnų kaulų fragmentų. Duobės apačia pasiekta apie 4 m gylyje.

Kita duobė fiksuota į V nuo pastato M3. Ji apie 5x3 m dydžio, žemėja V link, pagal dydį labiau primena buvusios daubos vietą. Pastato M3 V dalis pastatyta šios duobės vietoje. Ji užpilta pilku smėlingu ir juodu gruntu. Užpilde rasta nedaug XVI–XVII a. buitinės keramikos fragmentų, daugiausia neglazūruotų. Tarp jų buvo pavienių žalios glazūros indų šukių, smulkių griuvenų, gyvūnų kaulų fragmentų. Jos apačia fiksuota apie 5 m gylyje. Abi minėtos duobės yra ankstyvesnės nei pastatas M3. Jos perkastos statant profesų namų pamatus, taigi suformuotos iki XVII a. I pusės, kai šioje vietoje buvo miestiečių posesijos.

Nesuardytas kultūrinis sluoksnis fiksuotas perkasos Š dalyje, į Š nuo statinio M3 ir 1996 m. tyrimų vietos. Po piltiniais XIX–XX a. sluoksniais, nuo maždaug 1,6–2 m gylio glūdi horizontas su XVI–XVII a. radiniais. Jį sudaro pastato M3 statybos ir griovimo bei ankstyvesni, iki vienuolyno statybos susiformavę sluoksniai. Pirminį paviršių sudaro apie 15 cm storio šviesiai pilkas – rusvas sluoksnis, fiksuotas 2,2–2,4 m gylyje. Įžemis šioje kiemo dalyje pasiektas 2,5–2,8 m gylyje. Jame atidengta dar duobių ir stulpaduobių.

Kiemo Š dalyje, tarp esamo požeminio garažo ir naujai įrengto priestato prie profesų namo P sienos tirta ***perkasa 2***. Ji buvo iki 15 m ilgio, 8–12 m pločio, bendro apie 127 m^2 ploto. Perkasos dalis pateko į 1995 ir 1998 m. vykdytų tyrimų vietas, kai šioje kiemo dalyje atidengtos XIX–XX a. pastatų liekanos (M4). Pamatai atidengti 20–50 cm gylyje. Statinių liekanas sudarė maždaug 9x6,3 m dydžio pastatas su dviem patalpomis. Jo pamatai daugiau kaip 1 m storio mūro, mūryti iš riedulių, rištų kietu skiediniu. 4,7x4 m dydžio Š patalpoje aptiktos iš plytų ir skiedinio suformuotos, PV link nuožulnėjančios grindys nutekėjimui. P patalpa buvo vos 2x0,8 m dydžio, dėl ribotos erdvės jos apačios nepasiekta. Prie šio dviejų patalpų pastato V pusės iš plytų primūrytas 5x4,3 m dydžio priestatas, atlikęs nuotekų rezervuaro funkciją. Iš pastato Š patalpos su nuožulniomis nutekėjimo grindimis suformuotas apie 1,4 m aukščio ir 1 m pločio praėjimas į rezervuarą.

Šių statinių liekanos buvo užpiltos XX a. piltiniu sluoksniu su gausiomis griuvenomis. Didžiojoje perkasos dalyje kultūrinis sluoksnis suardytas XIX a. statybų bei XX a. II pusės požeminio garažo įrengimo metu. Nesuardytas kultūrinis sluoksnis fiksuotas tik keliose vietose prie pat XIX a. pamatų, nuo maždaug 1,5–2 m gylio. Sluoksnių horizontą sudaro molio tarpsluoksniai, pilko grunto su griuvenomis ir degėsiais bei maišytas molio ir smėlio sluoksnis su degėsiais. Sluoksniai žemėja į Š, profesų namo link. Įžemis fiksuotas apie 2,6 m gylyje. Iš apatinių sluoksnių surinkta XVI–XVII a. neglazūruotos buitinės keramikos fragmentų, kelios žalios glazūros indų šukės, XVII a. neglazūruoto koklio fragmentas bei smulkių gyvūnų kaulų fragmentų.

Prie pamatų M4 PR dalies atidengta žvyro ir humuso gruntu užpildyta duobė. Užpilde buvo daug gyvūnų ir paukščių kaulų, rasta XVI–XVII a. buitinės keramikos, Kielcų keramikos

šukių, langų stiklo duženų. Apatiniame, durpingame duobės užpilde rasta vazelė su glazūruotu vidumi bei gyvūnų kaulų. Žemiau pasiektas natūralus žvyro sluoksnis.

Palei požeminio garažo Š ir P sienas žvalgytos 1–3 m pločio tranšėjos. Žvalgymų metu iki 1,5–4 m gylio fiksuotas piltinis gruntas su XX a. šiukšlėmis.

Didžioji St. 32

In 2015, an excavation and survey were conducted on the grounds of the former Jesuit monastery at Didžioji St. 32, Vilnius. The structures discovered during the 1996 investigation: the conjectured remains of a non-ferrous metal melting furnace (Figs. 1–4) and the foundation of a 19th-century building were unearthed a second time in the SW part of the courtyard. At undisturbed locations, a 2.5–5 m thick, 17th–20th-century layer was recorded. The remains of a 17th-century structure were discovered to the W of the furnace. The structure's masonry wall had been created from stones and bricks bound with clay (Figs. 5–6). Various 16th–17th-century finds were discovered inside the building (Figs. 7–9). This structure and the furnace could be connected with the construction of the monastery in the first half of the 17th century. Several 16th–17th-century pits created prior to the construction of the monastery were discovered. A fragment of an 18th–19th-century building foundation was found near the plot's 20th-century masonry fence. At many of the investigated locations the cultural layer had been disturbed during earlier earthwork and construction work. At undisturbed locations, the original surface was recorded at a depth of 2.2–2.4 m from the present-day surface while natural soil lay at a depth of 2.5–2.8 m.

The remains of 19th–20th-century structures were unearthed in the N part of the courtyard. Some of them had already been unearthed during the 1998 investigation. The remains of the structures belong to an addition, with a sewer reservoir, built onto the N building of the *Domus professa*.

Diana Antropikaitė

Vilniaus gatvė 28

2015 m. Vilniuje, Vilniaus ir Liejyklos gatvių kampe esančiame skvere vykdyti detalieji tyrimai ir žvalgymai. Jų metu ištirta 14,3 m^2 dydžio perkasa, žvalgytas bendras apie 39 m^2 dydžio plotas. Fiksuotas XVII–XX a. kultūrinis sluoksnis.

Jau XVIII a. tyrimų vieta priklausė uždaram miesto sklypui su perimetriniu mūriniu užstatymu, Radvilų rūmų kompleksui. Iš P sklypą ribojo buvusi Vilniaus miesto gynybinė siena. Iki XIX a. pradžios vientisas Radvilų sklypas buvo suskaldytas į atskiras posesijas su vyraujančiu mediniu užstatymu. Nuo XIX a. vidurio iki XX a. I pusės vieta užstatyta mūriniais pastatais. XX a. viduryje šioje teritorijoje stovėję mūriniai pastatai nugriauti ir suformuotas dabartinis skveras.

Skvero P dalyje 2014 m. dujotiekio rekonstrukcijos metu žvalgyta 56,5 m ilgio, 50 cm pločio ir 90 cm gylio tranšėja. 30–40 cm gylyje aptikta XIX–XX a. pradžios pastatų fragmentų. Tais pačiais metais skvero V dalyje, prie Vilniaus gatvės, planuojamų prie kiosko pastato prijungti tinklų vietoje tirtas 1 šurfas (*ATL 2014 metais*, V., 2015, p. 453–454). Iki 40–70 cm gylio fiksuotas XX a. permaišytas sluoksnis. Nuo 20 cm gylio atidengtos XVIII a. arkinės konstrukcijos pamato liekanos. Žemiau pamato arkos skliauto